

AVOCATS EUROPÉENS DÉMOCRATES
ABOKATU DEMOKRATA EUROPARRAK
EUROPÄISCHE DEMOKRATISCHE RECHTSANWÄLTE
ADVOCATS EUROPEUS DEMÒCRATES
ABOGADOS EUROPEOS DEMÓCRATAS
AVVOCATI EUROPEI DEMOCRATICI
EUROPESE DEMOKRATISCHE ADVOKATEN
EUROPEAN DEMOCRATIC LAWYERS

COL·LOQUI « LES FRONTERES D'EUROPA: ZONES SENSE DRET »

En la meua qualitat de president de l'associació "Advocats Europeus Demòcrates", que organitza aquest acte, és obligat que comenci la meua intervenció agraint l'ajut i la col·laboració de les entitats que m'acompanyen a la taula. En primer lloc, a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, que, com en altres ocasions anteriors, ens ha obert la seva casa i ha posat a disposició del Col·loqui la seva infraestructura. També he d'agrair a la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya, i a l'Organisme Autònom Flor de Maig de la Diputació de Barcelona, no solament la seva aportació al finançament d'aquest acte, sinó també la seva presència i les seves importants intervencions.

Dit això, em permetreu que intervingui per tal d'exposar, tan concisament com em sigui possible, quina ha estat la nostra intenció i quines són les nostres pretensions a l'hora de convocar-vos avui aquí.

L'internament, la presó, els filferros i sovint la mort, això és el que els espera a les persones que decideixen emigrar cercant una vida millor a Europa. Si sobreviuen al desert, al mar, a les muntanyes hostils, es trobaran amb els guàrdies de fronteres, recoberts de metall i de tecnologies avançades, disposats a clavar-los, com si fossin papallones efímeres, en el frontó dels centres de retenció que rodegen avui el nostre espai de vida democràtica.

Amb aquestes paraules comença el tríptic de presentació del Col·loqui que se us ha lliurat, i amb aquestes mateixes paraules vull començar la meua intervenció. Aquests són, en definitiva, els veritables protagonistes del nostre Col·loqui, malgrat no ser-hi presents. Els qui s'han quedat pel camí, els qui han estat refusats davant dels murs de l'Europa fortalesa, els qui en aquests moments estan atrapats en els centres d'internament, els qui ha descobert les fronteres interiors de l'Europa ghetto. A tots ells vull dedicar el treball que anem a començar, amb l'esperança de que ens permeti avançar en la comprensió d'un dels problemes centrals del nostre temps.

La idea d'organitzar una trobada d'anàlisi de les polítiques europees en matèria d'immigració va sorgir fa uns dos anys en el si de l'AED. Des de feia temps, eren objecte de preocupació les diferents respostes pràctiques i jurídiques que els països

europaus estaven donant a l'arribada de ciutadans de tercers estats a les fronteres d'Europa. En el transcurs d'aquests anys l'objectiu d'aquest col·loqui s'ha evidenciat cada vegada més necessari. Els últims anys i encara més els últims mesos hem presenciat com, malgrat les legislacions restrictives en matèria d'immigració, adoptades pels països europeus, i malgrat la gran inversió econòmica en instal·lar barreres físiques en les fronteres, l'arribada de persones emigrants tant per les fronteres terrestres com per les marítimes, continua i s'incrementa. I, tanmateix, els països europeus i la Unió Europea com institució política estan mancats d'una política que doni resposta, en el marc del vigent ordenament jurídic internacional, a aquest fenomen, a partir d'una anàlisi de les causes profundes dels fluxos migratoris i de les seves conseqüències dins de l'ordre europeu i mundial. Es limiten a donar respostes puntuals (ajuda al desenvolupament, cooperació policial, repatriacions automàtiques, etc) que en la majoria dels casos s'adopten incomplint les normatives nacionals i internacionals, i posant en pràctica mesures sovint contràries al respecte dels drets humans.

Cal posar de manifest aquesta realitat europea i denunciar-la. És inadmissible que les fronteres d'Europa estiguin amplament obertes a la circulació dels capitals i de la tecnologia, però siguin infranquejables per a les persones que pretenen emigrar. És necessari implementar una política europea en matèria d'immigració, que sigui eficaç, adequada a les condicions del món globalitzat i, sobre tot, respectuosa amb els criteris de legitimitat pròpies d'una democràcia plural, inclusiva i ajustada als principis del dret internacional.

Hem estructurat el col·loqui en quatre sessions de treball que pretenen, a partir d'analitzar les actuals polítiques nacionals i europees, identificar el que anomenem "zones sense dret", és a dir, espais en els quals tant els drets fonamentals de la persona com la mateixa legalitat vigent deixen d'aplicar-se als immigrants. Aquestes "zones sense dret" les trobem a l'exterior dels límits de les fronteres terrestres d'Europa, com resultat de la política d'externalització de les fronteres, però també a l'interior dels nostres països, amb la creació de veritables "fronteres interiors".

En la primera sessió de analitzarem les diverses disposicions administratives destinades a agrupar els immigrants en camps, centres d'internament o presons, amb l'objectiu comú d'allunyar-los de la societat i fer-los invisibles. Tots aquests centres de retenció es caracteritzen pel fet que estan destinats a persones que no són culpables de cap delictes, sinó únicament d'haver transgredit o intentat transgredir les normes per creuar les fronteres, i en segon lloc pel fet que se'ls impedeix l'exercici d'un dret fonamental com és la llibertat de circulació i no se'ls respecten altres drets fonamentals relatius a la vida familiar, a l'asil, a la vida privada, a la integritat física i a no rebre un tracte degradant o inhumà. I això val tant per als adults com per als menors.

.Haurem d'analitzar també les vulneracions de drets fonamentals de les persones que es produeixen quan els ciutadans estrangers en situació irregular han aconseguit accedir al territori europeu i es troben subjectes a l'aplicació de la legislació pròpia de cada estat: detencions administratives, expulsions, devolucions, etc. En la segona sessió de treball comprovarem com el ciutadà immigrant és considerat en molts casos un "infraciutadà", objecte d'un estatut jurídic especial, a qui es neguen els principis jurídics més elementals i a qui no s'apliquen les regles bàsiques de l'Estat de Dret.

En la tercera sessió veurem com aquesta situació s'agreuja especialment en l'àmbit dels menors estrangers no acompanyats. Les actuacions dels governs europeus al respecte estan molt allunyades del mandat internacional recollit, entre d'altres, en la "Convenció sobre els drets de l'Infant" i que estableix garanties pel que fa al benestar, la integritat i el desenvolupament com a persona del menor. Els mecanismes legals i les institucions jurídiques de que disposen la majoria dels estats europeus per evitar situacions de desemparament dels menors, no s'apliquen o ho fan amb dificultats quan el menor desemparat és estranger. Comprovem cada dia com l'objectiu prioritari dels estats és repatriar-los immediatament als seus països d'origen, sense la més mínima consideració als seus drets com infants.

Finalment, analitzarem la denominada "política comuna d'asil i immigració" de la Unió Europea, que amaga una orientació cap a la "despolitització", la "deslocalització" i la "desresponsabilització" aplicada als moviments migratoris, així com una tendència a la "subcontractació" del control de l'entrada a la Unió Europea a favor de tercers estats fronterers del sud o de l'est, sobre els quals els europeus descarreguen les obligacions que els corresponen en virtut dels compromisos internacionals contrets.

La conclusió del nostre Col·loqui haurà d'expressar-se, sense dubte, en termes d'exigència i de compromís. Exigència, en relació a la Unió Europea i als seus estats membres, per tal d'assegurar que la seva política comuna d'immigració i qualsevol mesura en relació a l'entrada o residència irregular dels estrangers sigui adoptada dintre del més rigorós respecte dels drets fonamentals definits en els tractats internacionals. Compromís de tots nosaltres, juristes i tots els professionals que defensem els drets humans en l'àmbit de la immigració, de lluitar incansablement per tal que aquesta exigència es faci realitat.

Barcelona, 20 d'octubre de 2006

August Gil Matamala
President de l'AED